

Omgangs- en gedragsprotocol

Inhoud

Inleiding	3
Het schoolklimaat	
- visie en missie van de Zandbloem	4
- uitgangspunten pedagogisch klimaat	4
Preventie	
- sociaal- emotioneel leren	5
- schoolregels	6
- intern vertrouwenspersoon	7
- groepsdoorbrekend werken	7
- coöperatief werken	7
- kinderspleinwacht	7
- toevoegen; kindgesprekken	7
- monitoren, meten en volgen	8
Interventies op groepsniveau	
- taakspel	9
- externen	9
Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag	10
- Uitgangspunten	10
Ongewenst en ordeversturend gedrag	11
- Wat verstaan wij onder ongewenst/ordeversturend gedrag?	11
- Procedure ongewenst/ordeversturend gedrag	11
- gedragsplan	11
- Check in - Check out	12
Grensoverschrijdend gedrag	13
- Wat verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag?	13
- Procedure grensoverschrijdend gedrag	13
Protocol interne schorsing, schorsing, verwijdering en onaanvaardbaar gedrag ouders	14
Anti pest protocol	16
Bijlagen	
1: schoolregels	
2: ordeversturend/grensoverschrijdend gedrag	
3: reflectieblad grote time out	
4: lik op stuk formulier	
5: check in - check out formulier	

Inleiding

Wij willen graag dat kinderen zich thuis voelen op onze school. Dit doen wij door ze een warm en veilig klimaat te bieden, zodat ze zich optimaal kunnen ontplooiën en groeien tot zelfstandig functionerende mensen die beschikken over voldoende zelfvertrouwen. Kinderen zijn in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Wij staan voor: relatie voor prestatie. In dit protocol gaan we uit van het positieve: kinderen en ouders willen vanuit vertrouwen en veiligheid goed samenwerken met alle betrokkenen in de school.

Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolleiding, leerkrachten, ondersteunend personeel, medezeggenschapsraad, ouders, leerlingen en studenten om de veiligheid en het vertrouwen te waarborgen. In dit protocol wordt een aantal uitgangspunten die daartoe bijdragen beschreven. We zijn hierin duidelijk in wat we wel en niet toestaan en welke maatregelen we treffen als regels worden overtreden.

Ons motto SAMEN DOEN IS SAMEN GROEIEN heeft ook betrekking op het gedrag van kinderen. Samen leren we kinderen positief gedrag en daardoor groeit een kind in zijn ontwikkeling.

Dit protocol beschrijft hoe dit op de Zandbloem vorm krijgt. Daarnaast is in het laatste deel van dit protocol het anti-pest protocol opgenomen.

*Nieuwegein,
januari 2025*

Het schoolklimaat

Missie en visie van de Zandbloem

Om goed te kunnen leren is het belangrijk dat je met plezier naar school gaat. Het is belangrijk dat je lekker in je vel zit, met plezier leert en je veilig voelt in de klas. Kinderen kunnen zich beter ontwikkelen als ze zich goed en competent voelen. Het team van de Zandbloem creëert een kindvriendelijke sfeer, waarbinnen aandacht is voor de basisbehoeften van het kind: liefde, veiligheid, vertrouwen en duidelijkheid.

De Zandbloem is een open christelijke basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en we staan open voor iedereen met respect voor ieders culturele en/of levensbeschouwelijke achtergrond. Anderzijds verwachten wij dat alle betrokkenen bij onze school op een respectvolle wijze omgaan met de grondslag, de identiteit en de visie die bij de school hoort.

Wij handelen vanuit:

- een levensbeschouwelijke opdracht; geloof, hoop en liefde zijn leidend in ons doen en laten;
- een pedagogische opdracht: alle leerlingen en medewerkers hebben recht op een veilig leer- en werkklimaat;
- een onderwijskundige opdracht: alle leerlingen hebben recht op passend onderwijs;
- een maatschappelijke opdracht: de school ontwikkelt en stimuleert waardevol burgerschap.

Uitgangspunten pedagogisch klimaat

Welbevinden is de basis voor ontwikkeling. Respect hebben voor elkaar, gelijkwaardigheid en verbinding zijn hiervoor belangrijk voorwaarden. Daarom staan wij voor de volgende uitgangspunten:

Van kinderen kun je leren. Kinderen zijn nooit vervelend, maar gedragen zich wel eens vervelend. Meestal heeft dat een oorzaak. Wij willen proberen de oorzaak te vinden om het gedrag positief bij te kunnen sturen. Fouten maken mag, als je bereid bent om ervan te leren en opnieuw te beginnen. Kinderen én volwassenen leren van hun fouten.

Ruzie komt ook voor. Het gaat niet alleen om wie er begonnen is, maar ook dat het weer wordt bijgelegd en wat ervan geleerd wordt. Ruzie is een leermoment waarin we kinderen leren hoe je dit de volgende keer anders kan doen. Net als rekenen en taal moet positief gedrag en omgaan met negatief gedrag ook aangeleerd worden.

Preventie

sociaal-emotioneel leren

Om het welbevinden van kinderen te verhogen, wordt er binnen de school aandacht besteed aan sociaal-emotioneel leren. Dit doen wij middels de methode KWINK. KWINK is een methodeles die wekelijks gegeven wordt, maar we implementeren de inhoud in onze dagelijkse praktijk. In alle dagelijkse situaties op school kan sociaal-emotioneel geleerd worden. Daarin is de leraar aan zet en wordt positief gedrag aangeleerd en negatief gedrag omgezet in leerpunten. De volwassene heeft hierin een voorbeeldrol en laat in zijn eigen handelen en gedrag zien hoe je positief met elkaar omgaat.

Sociaal-emotioneel leren kent vijf competenties Gedragsdeskundigen stellen dat het systematisch aanleren van de volgende vijf competenties (levensvaardigheden) wezenlijk bijdraagt aan een veilige leer- en leefomgeving:

1. Besef van jezelf (ik)
2. Zelfmanagement (ik)
3. Besef van de ander (jij)
4. Relaties hanteren (jij)
5. Keuzes maken (wij)

Mocht een kind structureel negatief gedrag laten zien, moet er vanuit school gehandeld worden. Dit type gedrag kan immers het klimaat in de groep negatief beïnvloeden. Veel van die gedragsproblemen zijn door het aanbieden van goed onderwijs te voorkomen. 'Preventie' is daarbij het sleutelwoord en is nauw verbonden met veiligheid. Zeker in het kader van passend onderwijs is vroegtijdige signalering, gevolgd door snelle, lichte maatregelen en interventies, van groot belang. Onderzoek bevestigt dat preventie vele malen effectiever en daardoor ook goedkoper is, dan achteraf (curatief) repareren.

Jarenlang onderzoek naar groepsdynamica toont aan dat een leraar die rekening houdt met de fases die een groep doormaakt en daar zowel sturend als volgend in acteert, de beste voorwaarden creëert voor een succesvol en prettig jaar. Die groepsfases zijn:

1. forming: kennismaking en oriëntatie: wie is wie en hoe werkt het hier;
2. norming: normen, regels en gedragsverwachtingen, al dan niet op basis van de benadering van Positive Behavior Support waarin de gezamenlijke waarden van het schoolteam centraal staan;
3. storming: de strijd om de hiërarchie; een sociaal 'gevecht' om op verbaal, fysiek en 'digitaal' vlak zo hoog mogelijk te komen;
4. performing: zijn de eerste drie fases goed verlopen, dan is dit de periode van een positief leer- en leefklimaat en is de klas een groep;
5. adjourning: de periode van voorbereiden op het afscheid.

In Kwink wordt aandacht besteed aan deze groepsfases. Kwink gebruikt hierbij onderdelen uit het boek Groepsplan Gedrag (Kees van Overveld) als onderbouwing voor de wijze waarop

tegemoet wordt gekomen aan de verschillende (pedagogische) onderwijsbehoeften van kinderen in een heterogene groep met sociaal-emotioneel leren als basis.

Elke les biedt diverse transitiemomenten – waarbij het geleerde uit de fictieve wereld vertaald en toegepast wordt in de wereld van de kinderen – specifiek uitgewerkt in een zogenaamde ‘Kwink van de Week’. De transitie speelt een centrale rol in elke les. Hierdoor kan het aangeboden leerpunt ook in de tijd na de les zichtbaar blijven en beklijven. De Kwink van de Week is geformuleerd in termen van een concrete gedragsverwachting.

Schoolregels

Veiligheid begint bij duidelijkheid en voorspelbaarheid. Daarom is een aantal schoolregels opgesteld waar iedereen zich op de Zandbloem aan moet houden. Daarbij zijn onze normen en waarden belangrijk en leidend. Op de Zandbloem zijn we er ons van bewust dat we kinderen de schoolregels willen aanleren. Net als dat we bij rekenen leren hoe ze een bepaalde som moeten uitrekenen, willen we dat kinderen leren hoe ze met elkaar om moeten gaan. De regels worden schoolbreed nageleefd. In de klas maakt de leerkracht samen met de kinderen tijdens De Gouden Weken (de eerste 10 weken van het schooljaar) specifieke afspraken voor in de klas. Dit staat los van de schoolregels.

De regels zijn opgesteld vanuit een motiverende en positieve grondhouding waarbij de growth mindset en het denken aan groei een uitgangspunt is. Alle bij school betrokken professionals en ouders zijn voor naleving verantwoordelijk.

De volgende schoolregels worden nageleefd in alle klassen en worden regelmatig besproken. Deze regels hangen zichtbaar in de school. Zie ook bijlage 1.

We gedragen ons verantwoordelijk
We accepteren dat iedereen anders is
We zorgen dat iedereen zich veilig voelt op school.
We praten positief met en over elkaar.
We gaan met respect met elkaar om.

Intern vertrouwenspersoon

Op school hebben wij een interne vertrouwenspersoon en hij is het aanspreekpunt voor collega's, ouders en kinderen. De IVP is een luisterend oor voor degene die bij hem komt. Hij laat zien welke stappen en/of mogelijkheden er zijn. Tegelijkertijd is de IVP de anti pestcoördinator. Een taak is het beleid rondom pesten.

De intern vertrouwenspersoon zorgt voor preventieve activiteiten, zoals: De Gouden en Zilveren Weken en de week van de Lentekriebels. Verder geeft de IVP voorlichting aan de kinderen en ouders. De intern vertrouwenspersoon houdt de incidentenregistratie bij en meldt dit bij Fluenta aan het eind van het jaar.

Groepsdoorbrekend werken

Door groepsdoorbroken en coöperatief werken aan te bieden aan onze leerlingen, denken wij de sociale veiligheid te stimuleren en de betrokkenheid onderling te vergroten. Op de Zandbloem organiseren wij een aantal keer per jaar een aantal activiteiten waarbij kinderen groepsdoorbroken kunnen werken. Leerlingen uit alle leerjaren leren zo met elkaar samenwerken. Dit kan zijn tijdens een viering, tijdens een activiteitenmiddag of bij een leesactiviteit waarbij leerlingen uit groep 8 leerlingen uit de onderbouw begeleiden met het lezen. Op deze manier komen leerlingen in contact met leerlingen uit andere groepen en kunnen ze van én met elkaar leren. Ieders talent komt zo aan bod en bevordert de sociale vaardigheden van de leerlingen.

Kindgesprekken

Tijdens de rapportperiode vullen kinderen een portfolio in over hun eigen ontwikkeling en welbevinden. Dit is een matrix voor een heel schooljaar waarin het kind zijn/haar eigen groei tekent en beschrijft. A.d.h.v. deze matrix voert de leerkracht met het kind en de ouders een kindgesprek over de sterke en ontwikkelpunten. Het kind krijgt autonomie over zijn eigen ontwikkeling en ontwikkelt eigenaarschap over zijn eigen keuzes.

Coöperatief werken

Al vanaf groep 1/2 worden coöperatieve werkvormen aangeleerd aan de kinderen. Coöperatief leren heet ook wel samenwerkend leren. Dit samenwerken wordt gestimuleerd door de verschillende werkvormen, waarbij kinderen in tweetallen of groepjes werken. De kinderen praten samen over de leerstof en leren door de interactie met elkaar. Bij het coöperatief leren is dus niet alleen de leerstof maar ook de samenwerking belangrijk, er is sprake van een cognitief en een sociaal doel. Dit past ook in onze kernwaarde succesvol leren waarbij kinderen samen groeien.

Kinderpleinwacht

Op de Zandbloem werken we met een kinderpleinwacht met kinderen uit groep 8. Het doel van de kinderpleinwacht is dat kinderen in de pauze hulp leren te vragen aan de andere kinderen. Zij krijgen op dat moment laagdrempelig hulp. De kinderen van groep 8 leren het goede voorbeeld geven, ze voelen zich verantwoordelijk voor andere kinderen en leren probleemoplossend werken.

Afspraken rondom de kinderpleinwacht:

- De kinderpleinwacht is er voor kleine probleempjes; bijvoorbeeld een zere knie of een klein conflict.
- De kinderen gaan altijd eerst naar de kinderpleinwacht toe. De volwassen pleinwacht komt erbij wanneer het probleem groter is en door volwassenen opgelost moet worden.
- Er zijn per week twee kinderen kinderpleinwacht. Zij zijn herkenbaar aan hun gele hesjes.
- De kinderpleinwacht loopt pleinwacht in de pauze bij groep 3, 5 en 7. Ondertussen nuttigen zij hun eigen eten/drinken.
- Bij een probleempje geeft de kinderpleinwacht aan het einde van de pauze door aan de leerkracht van de klas wat er is gebeurd en hoe het is opgelost. Na de pauze wordt er niet verder uitgepraat, dit mag alleen tijdens de pauze.

Monitoren, meten en volgen

Om het welbevinden en de veiligheid bij leerlingen te meten maken wij momenteel gebruik van 2 geaccrediteerde meetinstrumenten. Dit betreft de sociaal - emotionele vragenlijst LIB en de WMK vragenlijst sociale veiligheid.

Deze vragenlijsten meten of de leerling een veilige leeromgeving ervaart, in hoeverre er sprake is van sociale veiligheid, hoe zijn schoolbeleving is, hoe zijn sociaal en cognitief zelfbeeld en zelfvertrouwen is, hoe het gedrag tijdens de les is en of er pestgedrag aanwezig is.

Naast de vertrouwelijke (en evt. individuele) gesprekken met de leerlingen geven deze meetinstrumenten een goed inzichtelijk betrouwbaar beeld weer van de sfeer in de groep.

Deze uitslagen worden minimaal 2 keer per jaar (en waar nodig vaker) in de groepsbespreking met de IB' er gesproken. Wat heeft deze groep of wat een individuele leerling nodig aan ondersteuning? De vragenlijsten van WMK worden door de leerlingen van groep 6-8 ingevuld. De vragenlijsten van LIB worden in groep 3 en 4 door de leerkracht ingevuld, de groepen 5-8 door de leerling zelf. Wanneer een leerling meer dan 4 keer een Z (zorgelijk) scoort, wordt ook de vragenlijst door de leerkracht ingevuld.

Waar nodig kan er ook gebruik gemaakt worden van een sociogram, waarbij wij een weergave krijgen van onderlinge relaties. Hierdoor kan een leerkracht zien hoe de sociale verbanden in de klas zijn. Een sociogram kan helpen bij het onderkennen van hiërarchie, de leiders en of er kinderen sociaal geïsoleerd zijn.

Interventies op groepsniveau

Als de methode Kwink en de klassenregels onvoldoende effect hebben op een groep, hebben wij een aantal interventies die we kunnen inzetten.

Taakspel

Het doel van Taakspel is dat taakgericht gedrag toeneemt en onrustig en storend gedrag afneemt. Hierdoor kunnen de leerlingen en de leerkracht efficiënter werken. De leerkracht geeft tijdens het spelen van Taakspel complimenten en ongewenst gedrag krijgt weinig aandacht. Er ontstaat meer structuur in de klas: de nadruk ligt op het gewenste gedrag en de leerlingen krijgen meer verantwoordelijkheid voor hun eigen gedrag. Met Taakspel houden leerlingen zich beter aan klassenregels. Daardoor neemt onrustig en storend gedrag af. Leerlingen kunnen dan beter en taakgericht werken. Bovendien ontstaat er een prettiger klassenklimaat.

Taakspel is een spel dat leerlingen spelen in teams tijdens de reguliere lessen of activiteiten. De leerkracht en de leerlingen bespreken welke klassenregels er tijdens Taakspel gelden. De teams krijgen voordat ze beginnen een aantal kaarten/punten. Wanneer ze voldoende kaarten/punten overhouden als het spel is afgelopen, verdienen ze de vooraf besproken beloning.

De vaste afspraken voor het spelen van Taakspel zijn:

- Taakspel spelen gaat in overleg en met begeleiding door de intern begeleider.
- Taakspel wordt gedurende een vooraf vastgestelde periode gespeeld.
- De IB'er en groepsleerkracht stellen samen de doelen voor Taakspel op.
- Na een periode van 3 maanden wordt geëvalueerd door groepsleerkracht en IB'er.
- een weekbeloning duurt 10 minuten.
- Een maandbeloning duurt 20 minuten.

Externen

Wij kunnen als school onze basisondersteuning versterken door samen te werken met externe partijen. Het samenwerkingsverband Profi Pendi zal ons adviseren en waar nodig ondersteunen in zowel hulpvragen op leerlingniveau als op groepsniveau.

Er zijn mogelijkheden om een arrangement aan te vragen, waarbij gespecialiseerde hulp ons komt ondersteunen in de groepsdynamiek, veiligheid herstellen of begeleiding te geven bij een individueel leerlingplan. De doelen die deze leerling moet halen worden in een gedragsplan (OPP = ontwikkelingsperspectief) vastgelegd.

Mocht er voor een individuele leerling ook een hulpvraag thuis zijn, dan zoeken wij als school de samenwerking op met de gemeente Geynwijs. Samen met hen, leerling en ouders zoeken wij naar passende hulp en begeleiding.

Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

Uitgangspunten

Wanneer het gedrag van een leerling niet in lijn is met de schoolregels spreken we over ongewenst (en ordeverstorend gedrag) en grensoverschrijdend gedrag. Ook het gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, accepteren wij dan ook niet.

Uitgangspunt is dat onder elk gedrag een oorzaak zit. Investeren in het gesprek met het kind (en de ouders) is een essentieel onderdeel van het sturen op gedrag. We gaan ervan uit dat geen enkel kind ongewenst gedrag vertoont 'uit vrije wil'. Als we kinderen iets willen leren, vraagt dat van ons een open en nieuwsgierige houding: wat zit er onder het gedrag? Welke behoefte, angst, onzekerheid of geldingsdrang. Met dit in ons achterhoofd, denken we oplossingsgericht: we kijken naar wat goed gaat, benoemen dat en bespreken waar we meer van willen zien en hoe we ze dat willen leren. Wat levert het de groep, het kind op, als er ander gedrag is? Hoe ziet het eruit als het wel goed gaat?

Procedure ongewenst/ordeverstorend en grensoverschrijdend gedrag

We maken verschil in ongewenst/ordeverstorend gedrag en grensoverschrijdend gedrag. Ook zijn de maatregelen anders van aard.

Ongewenst en ordeverstoring gedrag

Wat verstaan wij onder ongewenst/ordeverstoring gedrag?

Ongewenst en ordeverstoring gedrag is gedrag waarbij een kind bewust negatief gedrag laat zien en zijn gedrag niet kan ombuigen na een correctie. Denk aan geluidjes maken in de klas, vragen/opmerkingen van de leraar negeren, andere kinderen storen, spullen van andere kinderen afpakken, door de klas heen lopen, etc.

Als correcties geen invloed hebben op ongewenst en ordeverstoring gedrag van een leerling, gaat de groep voor. We kiezen in de eerste plaats voor rust en een veilig leerklimaat in de klas voor de kinderen en de leerkracht.

Procedure ongewenst/ordeverstoring gedrag

1. leerling krijgt een waarschuwing
2. na herhaald ongewenst/ordeverstoring gedrag: leerling krijgt een kleine time out naast de klas; (bespreken wat doet een kind dan op de gang, werk, lezen?)
3. leerling mag terug de klas in na excuus voor gedrag naar de leerkracht en de leerkracht spreekt een gedragsverwachting uit;
4. na nogmaals herhaald ongewenst/ordeverstoring gedrag: leerling krijgt een grote time out in een andere klas of bij directie;
5. leerling schrijft reflectieblad met excuses (zie bijlage 3);
6. leerling maakt werk op time out plek;
7. in de pauze terug naar de leerkracht en excuses aanbieden;
8. na schooltijd wordt het niet gemaakte werk ingehaald;
9. na twee keer een grote time out op dezelfde dag, blijft de leerling op de time out plek. (je mag alleen na een pauze terug naar de klas/ in de pauze wordt met de leerkracht gepraat).

Er is altijd contact met ouders, dit wordt situationeel bekeken.

Bij twee keer een grote time out op dezelfde dag, worden ouders geïnformeerd. Bij herhaling van meerdere grote time outs wordt een gedragsplan opgesteld. Directie, intern begeleider, ouders en de leerkracht zijn hierbij betrokken. In het gedragsplan wordt de check in-check out (CICO) methode toegepast. Het is heel aannemelijk dat een externe betrokken wordt voor individuele hulp. Een gedragsplan is altijd individueel en hier kan vooraf geen format op gelegd worden. Omdat elke situatie en elk kind een andere behoefte, zorg en hulp nodig heeft.

Gedragsplan

Een gedragsplan kan verschillende vormen hebben, omdat een plan voor een kind altijd op individueel niveau gemaakt wordt. Daarbij zijn andere onderwijsbehoeftes en gedragsverwachtingen nodig.

Het doel van een gedragsplan is altijd het gedrag resetten en met een positieve insteek een proces starten om ander gedrag te ontwikkelen. De inhoud omvat altijd een doel, resultaat, tijdsplanning, betrokkenen en evaluatiemomenten.

Een gedragsplan kan intern geschreven worden d.m.v. bv. een leerlingcontract of met externe betrokkenen met een OPP.

Check In- Check Out

Om herhaling van grensoverschrijdend en ongewenst/ordeversturend gedrag te beperken, hebben we op de Zandbloem naast de maatregelen een interventie toegevoegd, namelijk Check In- Check Out. Check In-Check Out is een wetenschappelijk effectief bewezen interventie die ertoe dient het gedrag van de leerling op een positieve manier te reguleren, waardoor de veiligheid in de klas wordt hersteld en gewaarborgd. Ouders worden op de hoogte gesteld van het inzetten van de interventie.

Hoe ziet deze interventie eruit?

1. De leerling stelt samen met de leerkracht gedragsdoelen op (max. 3) ter verbetering van het gedrag. Deze worden geformuleerd op het Check In-Check Out-formulier (bijlage 5);
2. Aan het begin van de ochtend checkt de leerling in bij de Check in- Check Out coördinator (directeur of IB-er).
3. Er vindt een kort gesprek plaats waarbij de gedragsdoelen worden besproken. De leerling geeft in het gesprek aan hoe hij aan de doelen gaat werken;
4. Aan het einde van de ochtend reflecteren de leerling en de leerkracht kort op het gedrag van de leerling;
5. De leerling doet een tussentijdse check bij de Check in- Check Out coördinator. Er wordt gereflecteerd op het gedrag en de leerling geeft aan hoe hij in de middag aan de gedragsdoelen gaat werken;
6. Aan het einde van de schooldag krijgt de leerling feedback van de leerkracht op het gedrag;
7. De leerling checkt uit bij de Check in- Check Out coördinator. Er wordt gereflecteerd op het gedrag en de leerling krijgt hier feedback op. De leerling beoordeelt zichzelf op zijn gedrag;
8. De leerling koppelt de feedback en eigen beoordeling terug aan zijn ouders/verzorgers;
9. De ouders/verzorgers tekenen het formulier en de leerling neemt het de volgende dag weer mee naar school.

Met deze interventie reguleer je niet alleen het gedrag, maar heeft het tevens een positieve invloed op de ontwikkeling van sociale vaardigheden en eigenaarschap van de leerling. Er is een nauwe samenwerking en contact tussen ouders, school en leerling, wat leidt tot verbetering van het gedrag van de leerling. Op de Zandbloem zetten wij deze interventie in na meerdere grote time-outs of een schorsing. Wij willen op deze manier de leerling een kans geven om het gewenste gedrag te laten zien, waardoor de kans op herhaling van het ongewenst gedrag verminderd wordt en de veiligheid in de klas hersteld wordt en gewaarborgd blijft. De interventie wordt minimaal drie weken na de time-out of schorsing ingezet. Na drie weken wordt er samen met ouders, directie, leerkracht en leerling bekeken of de interventie gestopt kan worden of dat er verlenging gewenst is.

Grensoverschrijdend gedrag

Wat verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag?

Het gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastig valt, bedreigt of aanvalt, waarbij regels fors overschreden worden of materialen worden vernield en/of beschadigd. Hierdoor vormt de leerling een bedreiging voor de waarborging van de veiligheid van de leerling zelf en zijn omgeving.

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we het volgende;

- fysiek: slaan, schoppen, knijpen, verwonden, duwen e.d. gericht op het lichaam van een ander;
- psychisch: lastig vallen, pesten, uitdagen, bedreigen, onder druk zetten, enz.
- verbaal: grof taalgebruik, schelden, beledigen, bedreigen, racistische opmerkingen, grensoverschrijdende opmerkingen via social media, enz.
- seksueel: ongewenste intimiteiten, seksuele toespelingen/opmerkingen, seksistische opmerkingen enz.
- vernieling en diefstal van objecten en materialen.
- Ook pesten zien we (bij herhaling) als ernstig gedrag (zie hoofdstuk anti-pest protocol)

Procedure grensoverschrijdend gedrag

Bij grensoverschrijdend gedrag treedt het lik-op-stuk beleid in werking:

Leerkracht draagt de leerling over aan collega om het strafblad en een plek te schrijven. (spreekkamer/gang bij de teamkamer/directiekantoor).

1. Lik-op-stuk formulier wordt ingevuld.
2. Rest van de pauze blijft de leerling binnen.
3. Is het nog niet ingevuld? na schooltijd afmaken.
4. Straf in de eerste pauze? De tweede pauze wel naar buiten.
5. Na schooltijd altijd het strafblad bespreken en werk inhalen.
6. De leerkracht die de leerling naar binnen heeft gestuurd, heeft contact met de eigen leerkracht. Wie voert het gesprek na schooltijd? In overleg.
7. Strafblad bewaren in klassenmap op datum.
8. Ouders worden dezelfde dag op de hoogte gebracht.
9. Na 2x schrijven in 1 week: strafcorvee 1 week van 20 minuten
Na 3x schrijven ongeacht de periode, 2 weken strafcorvee van 20 minuten en gesprek ouders en kind. Dit wordt genoteerd in Parnassys. Bij goed gedrag onder schooltijd kunnen de 2 weken strafcorvee naar 1 week worden omgezet.

Dossiervorming: elke geschreven formulier wordt bewaard in de klassenmap. Aan het einde van het schooljaar wordt een notitie gemaakt in Parnassys. Een nieuw schooljaar is een nieuwe kans en start met een schone lei.

Afspraken strafcorvee: [zie hier](#)

Protocol interne schorsing, schorsing, verwijdering en onaanvaardbaar gedrag ouders

Op het moment dat ons schoolbeleid niet voldoet, zullen wij overgaan tot het '*protocol interne schorsing, schorsing, verwijdering en onaanvaardbaar gedrag ouders*' zoals dat op stichtingsniveau wordt gehanteerd.

Het volledige protocol is te vinden op de website van Fluenta onder *documenten en regelingen* of klik [hier](#).

Binnen dit protocol kennen we een drietal maatregelen om zowel de veiligheid van ieder individu te waarborgen alsmede om een veilig schoolklimaat te scheppen.

Deze drie maatregelen zijn:

- ☐ time-out;
- ☐ schorsing;
- ☐ verwijdering

De volgende uitgangspunten zijn hierbij belangrijk:

- Uitgangspunt is dat op consequente wijze wordt omgegaan met leerlingen met probleemgedrag.
- Doel is om hen te helpen in het adequaat omgaan met problemen.
- Daarbij gaan we uit van vaste procedures die zowel op de interne als externe situatie gericht zijn.
- Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang.

(Grote) Time-out

Time-out is een maatregel om de leerling van de groep te isoleren door hem buiten de klas te plaatsen voor langere tijd (= minimaal één dagdeel). Met de leerling kunnen afspraken gemaakt worden omtrent de duur van de time-out en de voorwaarden waaronder de time-out wordt opgeheven.

Voorwaarden time-out:

1. De aard van de overtreding dient in overeenstemming te zijn met de voorgenomen maatregel.
2. Er zal derhalve een pedagogische of opvoedkundige reden aan ten grondslag moeten liggen.
3. Er zal achteraf duidelijk met de ouders moeten worden gecommuniceerd.

Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping als gevolg van één of meerdere time-outs of na een overtreding die, naar de mening van de directie, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden.

Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling is hierbij van toepassing.

Grenzen aan onze zorg

In ons schoolondersteuning profiel staat het volgende beschreven:

‘Onze school heeft naast mogelijkheden ook haar grenzen aan de zorg. Vanuit onze visie en missie bieden wij onderwijs aan leerlingen in een respectvolle omgeving, daar waar respect structureel ontbreekt houden onze mogelijkheden op.

Daar waar een leerling sociaal emotioneel in de knel komt of er geen veiligheid meer gewaarborgd kan worden, ondanks alle inspanningen van ouders, school en SWV, zullen we met elkaar in het belang van de ontwikkeling van de leerling tot een goede keus moeten komen. Dit kan bijv. begeleiding van de TOPgroep zijn of plaatsing op een andere school.’

Anti pest protocol

Dit pestprotocol is opgesteld om duidelijk te maken hoe de school ermee omgaat als een kind gepest wordt of pest. Op iedere school wordt gepest, ook op onze school. Daarom is het goed om aan de voorkant een protocol te hebben.

Pesten is een probleem en als dit aan de orde is, wordt dit meteen en serieus aangepakt. In dit protocol staat beschreven hoe dit op de Zandbloem gebeurt. We geloven erin dat pesten kan stoppen en dat sociaal emotionele ontwikkeling elk uur van de dag aandacht moet hebben, niet alleen tijdens speciale lessen.

Pesten moet als probleem worden gezien door de betrokken partijen:

- ☐ kinderen (gepeste kinderen, pesters en de groep eromheen)
- ☐ alle bij de school betrokken professionals
- ☐ ouder(s)/verzorger(s) (hierna: ouders)

Als er in een groep sprake is van pestgedrag, wordt de directie en interne begeleiding op de hoogte gebracht. Er kan voor gekozen worden de interne vertrouwenspersoon in te schakelen. Bij ons op school is dat Sandra van Kouwen. Eventueel worden ook externe deskundigen betrokken voor advies.

Plagen

Wanneer is er sprake van plagen en wanneer is er sprake van pesten? Hoewel dat door kinderen verschillend wordt ervaren, is er in zijn algemeenheid het volgende over te zeggen: plagen is op basis van gelijkwaardigheid zonder de intentie de ander te kwetsen. Plagen gebeurt in en uit het zicht van de leerkrachten. Plagen kan pesten worden. Leerkrachten kunnen hierop alert zijn door te observeren in pauzes en vrijere momenten (in de gangen) en proactief te sturen op ongewenst gedrag, ook al gebeurt dit onder het mom van 'een grapje'. Alle bij de school betrokken professionals hanteren de schoolregels.

Het kan zijn dat een leerkracht niet weet wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling, ook omdat het gedrag zich buiten school kan manifesteren. De leerkracht moet hierover dan worden geïnformeerd door de leerlingen zelf of door hun ouders.

Pesten

Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk en gericht te maken heeft met negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal, seksueel of psychologisch, direct of via internet/app-groepen e.d.) die op hem of haar zijn gericht en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. We gaan ervan uit dat in de meeste gevallen waarbij een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk wordt gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. Als dat niet het geval is, wordt duidelijk gemaakt wat de gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Er zullen vanuit de leerkracht sancties/maatregelen volgen: pesten wordt nooit getolereerd en de leerkracht bewaakt (het gevoel van) veiligheid in de groep en

voor elke leerling. Ook ouders van de pester worden hierin meteen betrokken. We gaan ervan uit dat ook ouders vinden dat pesten niet kan. Mochten ouders daar anders over denken/het gedrag van hun kind acceptabel vinden, zal daarover met de directie het gesprek worden gevoerd, waarbij uitgangspunt is dat de school bepaalt wat ongewenst en grensoverschrijdend gedrag is.

Voorwaarden om pestgedrag te onderkennen

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders / verzorgers (hierna genoemd: ouders).

Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt. Met hen samen worden schoolbreed de schoolregels besproken. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) en eventueel de IVP, actief handelen zodat het pesten stopt.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, hanteren wij de afspraken uit het hoofdstuk 'Als het toch misgaat'. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan moet het mogelijk zijn de IVP in te schakelen. Deze collega gaat het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De IVP kan eventueel contact leggen met de vertrouwenspersoon van onze stichting Fluenta.

Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten op school en de ouders thuis is van groot belang! Er zal door goed voorbeeld minder gepest worden. Er heerst dan een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

De school doet haar uiterste best om pestincidenten onder schooltijd te voorkomen en tegen te gaan. Hierbij hanteert zij preventief de lessen van Kwink (methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling) en als richtlijn dit omgangs- en gedragsprotocol. Echter kan zij niet verantwoordelijk zijn voor incidenten in de situaties buiten de schooltijden. Wij verwachten dan ook dat ouders dit standpunt van de school respecteren. Als incidenten buiten schooltijd plaatsvinden en dit gevolgen heeft voor de schoolse situatie, is het de verantwoordelijkheid van ouders om hierover school te informeren. Als school streven wij daarin naar een goede samenwerking met ouders.

Situaties vanuit privé / thuis, worden aan de orde gesteld als een leerling pest op een manier die zichtbaar is voor en impact heeft op een groot deel van de groep, bijv. bij digitaal pesten. Dit wordt niet getolereerd door de school en de leerling en ouders worden hierop aangesproken. Uiteraard hebben ouders hierin ook hun verantwoordelijkheid te nemen. Bijvoorbeeld:

- thuis informatie geven over vormen van pesten, zoals cyberpesten;
- thuis afspraken maken en toelichten waarom dat van belang is;
- zie ook het hoofdstuk 'Adviezen aan ouders'.

Digitaal pesten

De ontwikkeling van sociale media heeft naast veel positieve ontwikkelingen ook het fenomeen cyber- en digitaal pesten voortgebracht.

Met digitaal pesten wordt bedoeld:

- Het versturen van berichten via Whatsapp, e-mail of andere sociale media (bijv. Instagram) met daarin scheldwoorden, bedreigingen, kwetsende verzoeken, enz.;
- Per e-mail, Whatsapp of sociale media roddelen en/of uitsluiten van anderen;
- Het ongewenst en zonder toestemming van de betreffende persoon plaatsen van namen en/of foto's en filmpjes op internetsites.

Het digitaal pesten gebeurt vaak buiten de school, maar stopt niet buiten het schoolplein of achter de voordeur. Het ruziën of pesten gaat op school door. Ook deze vorm van pesten wordt op onze school niet getolereerd. Wij zullen bij overtreding dit protocol hanteren. Voor situaties vanuit privé/thuis, zie hierboven bij 'Voorwaarden om pestgedrag te onderkennen'. De ICP'er houdt de ontwikkelingen op gebied van sociale media nauwlettend in de gaten. Zo kunnen wij, als school, de leerlingen en ouders informeren over wijs gebruik en de invloed van sociale media. In onze methode Kwink wordt hier ook preventief aandacht aan besteed.

Wat gebeurt er op school?

Om leerlingen de gelegenheid te bieden pestgedrag te melden, hanteren wij de volgende afspraken:

Afspraak 1: Melden of hulp vragen

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken, maar om informeren of hulp vragen. Vanaf groep 1 leren we de leerlingen: Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan vraag je hulp aan een leerkracht. Ook andere leerlingen die zien dat een ander gepest wordt, melden dit bij een leerkracht.

Afspraak 2: Samen verantwoordelijk

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Door niets te zeggen of te doen, houdt een leerling het pestgedrag in stand. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Afspraak 3: Samenwerking met ouders

School verwacht bij peestsituaties de medewerking van ouders. Door samen te werken kunnen ouders, leerkrachten en eventueel MT het probleem aanpakken en oplossen.

Anti-pestcoördinator

Binnen de school is een anti-pestcoördinator aanwezig. Deze rol wordt op de Zandbloem vervuld door juf Sandra. De anti-pestcoördinator is een vast aanspreekpunt voor de leerlingen en ouders. Ook moet de anti-pestcoördinator het sociaal veiligheidsbeleid en het anti-pestbeleid monitoren en coördineren.

Als het toch mis gaat

Als de leerkracht merkt dat er gepest wordt door zijn/haar eigen waarneming, door een melding van een leerling of door de ouders, lost hij/zij het zelf op. De aanpak hiervan gaat in 4 stappen.

Stap 1: Er eerst zelf met de leerling(en) onder elkaar uit te komen. In de bovenbouw stimuleer je de zelfredzaamheid en oplossingsgerichtheid van de kinderen en leg je eerst de verantwoording bij de leerlingen zelf. Hier schakel je in bepaalde situaties dus soms later de ouders in. Alle gevallen worden kindspecifiek bekeken.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt en in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt, legt deze leerling het probleem, in eigen belang, voor aan de leerkracht. Mocht de leerling dit lastig vinden, vraagt deze om hulp bij een ander.

Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar, voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4: Als de pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen daarna niet stoppen, dan volgt er een bestraffend gesprek met de leerling die pest. De fases van bestraffen treden dan in werking (zie bij consequenties). In Parnassys wordt dit genoteerd in het persoonlijke dossier van de leerling. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Bij een notitie in Parnassys (dit is een richtlijn en afhankelijk van de ernst van de situatie, en bij twijfel in ieder geval altijd), dan vinden wij het belangrijk om snel te handelen richting de ouders van de pester en de gepeste. Bij voorkeur nog dezelfde dag een eerste contact door de leerkracht. Hierbij wordt dan aangegeven wat er tot nu toe gebeurd is, wat wel en niet acceptabel is en wat hiervan de mogelijke consequenties zijn. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Het MT (directie en IB) is op de hoogte van de situatie en zal bij herhaling zo nodig contact opnemen met de ouders.

Richting de ouders is het belangrijk als:

- de gebeurtenis / het verhaal goed gekend en besproken wordt;
- concreet wordt aangegeven wat de vervolgstappen zijn;
- indien van toepassing zal de leerkracht de ouders informeren over voortgang of een terugkoppeling laten plaatsvinden;
- bij vermoeden van pestincidenten, zal school de ouders ook informeren.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Hij /zij houdt de behandeling van het probleem naar de groep transparant. Hierdoor weten leerlingen van elkaar dat het consequenties heeft en dat er daadwerkelijk iets mee gedaan wordt.

Consequenties

Als de stappen 1 tot en met 4 geen positief resultaat opleveren voor de gepeste dan heeft dat consequenties voor de pester (straf). De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

- Time-out op een vast afgesproken plaats op het plein en in de school;
- Nablijven tot alle leerlingen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht (sanctie) over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem;
- Contact hierover met de ouders;
- Door in gesprek te gaan met de pester: bewustwording van wat zijn/haar gedrag met het gepeste kind doet;
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Opnieuw een gesprek met de ouders en indien mogelijk het kind, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd, om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld in overleg met de IB-er (bijvoorbeeld de schoolarts van de GGD, schoolmaatschappelijk werk, vertrouwenspersoon of de wijkmanager).

Ook kan de leerling tijdelijk in een andere groep, binnen de school, worden geplaatst.

Fase 4:

Als het pestgedrag niet ophoudt en de geboden hulp en gesprekken lijken geen positief resultaat op te leveren, wordt een kind geschorst voor een nader te bepalen aantal dagen. Hierbij volgen wij het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluenta (zie bijlage). Dit wordt gemeld bij de inspectie voor het onderwijs, het bestuur en de leerplichtambtenaar van de gemeente Nieuwegein.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling verwijderd worden. Het groepsbelang gaat dan boven het individueel belang. We volgen het schorsings- en verwijderingsbeleid van Fluenta.

Van alle fases wordt een notitie in het persoonlijk dossier gemaakt, die in Parnassys terug te vinden is. We gebruiken hiervoor het "Dit kan niet"-formulier (zie bijlage).

Consequenties als de ouder niet meewerkt

Als het gedrag van de pester, ondanks de inspanningen van de school, niet verbetert en als de ouders aan de verbetering van het gedrag van hun kind niet meewerken en zich niet willen voegen naar het pestprotocol, is er sprake van een verstoorde relatie tussen de ouder en de school. Op die grond zal de leerling verwijderd kunnen worden. De school zal de ouders daarvan mondeling en schriftelijk op de hoogte stellen.

Eerdere getekende versie aanwezig op school

Nieuwegein,

Leerkrachten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit protocol veiligheid.

Vastgesteld te Nieuwegein op:

Voorzitter MR,

Directie de Zandbloem,
Andrieke Bruggeman en Marion Kleij